

A VADÁSZATRA JOGOSULT VADKÁRMEGELŐZÉSI KÖTELEZETTSÉGÉNEK ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI

PAP Márk
PhD-hallgató (ELTE ÁJK)

1. Bevezetés

A vadászható állatok – azaz a vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényben (a továbbiakban: Vtv.) alkalmazott terminus szerint a vadak¹ – kártételeinek egyik tipikus megnyilvánulási formája a mező- és erdőgazdálkodásban okozott kár,² amelyet a magyar jogi terminológia hagyományosan a vadkár kifejezéssel jelöl.³ Ezzel összhangban a Vtv. 75. § (2) bekezdése a vadkár fogalmát akként határozza meg, hogy az a vadászható állatok közül a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a vaddisznó és a muflon által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban, továbbá az őz, a mezei nyúl és a fácán által a szőlőben, a gyümölcsösben, a szántóföl-

¹ A Vtv. 1. § (2) bekezdése szerint vadnak a Magyarországon honos, előforduló, engedéllyel telepített, vagy átvonuló, természetvédelmi oltalom alatt nem álló nagyvadnak, illetve apróvadnak minősülő vadászható állatfajok minősülnek, amelyeket a vadgazdálkodásért felelős miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben kiadott rendeletben állapít meg. E rendelet a Vtv. végrehajtásáról szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vtv. vhr.), amelynek 1. § (1) bekezdése sorolja fel a vadászható állatfajokat.

² BARTA Judit: A vadászható állat által okozott kárért való felelősség az új Ptk.-ban. *Gazdaság és Jog*, 2014/9. 22.; LÁBADY Tamás: Felelősség az állatok károkozásáért. In: VÉKÁS Lajos (szerk.): *A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal*. Budapest, CompLex, 2013. 961.; LÁBADY Tamás – PARLAGI Máttyás: A kártérítési felelősség általános szabálya és közös szabályai. In: VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter (szerk.): *Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvhöz*. Budapest, Wolters Kluwer, 2020. 2553.; ZOLTÁN Ödön: *A vadászat magyar jogi rendje*. Budapest, KJK, 1978. 365.; ZOLTÁN Ödön: *A vadgazdálkodás és a vadászat jogi rendje*. Budapest, KJK, 1997. 219.

³ POMOGYI László: Vadkárok a feudális és a polgári Magyarországon. In: MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Révész T. Mihály 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, Gondolat, 2010. 371.

dön, az erdősítésben és a csemetekertben okozott kár tíz százalékot meghaladó része.⁴ A Vtv. vhr. e fogalmat akként differenciálja, hogy mezőgazdaságban okozott vadkárnak a vad táplálkozása, taposása, túsása vagy törése következtében a szántóföldön, a gyümölcsösben és a szőlőben a mezőgazdasági kultúra terméskiesését előidéző károsítását,⁵ erdőgazdálkodásban okozott vadkárnak pedig az erdősítésben a vad rágása, hántása, túsása, taposása, törése által a csemeték elhalását előidéző, vagy a csúcshajtás lerágásával, letörésével a csemeték fejlődését akadályozó, továbbá az erdei magok elfogyasztása által a természetes erdőfelújulás elmaradását okozó károsítását minősíti.⁶

A vadkár bekövetkezése esetén a kártétellel érintett ingatlan jogszerű használója a károsult,⁷ akinek részére az a vadászatra jogosult köteles a vadkárt megtéríteni, aki a kárt okozó vadfajjal vadgazdálkodási tevékenységet folytat és annak vadászatára jogosult, valamint akinek vadászterületén a károkozás bekövetkezett.⁸ A vadászatra jogosult kapcsán kiemelendő, hogy a vadászati jog két formája: önálló és társult vadászati jog között tehetünk különbséget aszerint, hogy a vadászterületnek egy vagy több tulajdonosa van.⁹ Önálló vadászati jog esetén, azaz ha a vadászterület kizárólag egy személy tulajdonában áll, őt a vadászati jog önállóan illeti meg, és vadászatra jogosultnak is ő minősül.¹⁰ Ellenben társult vadászati jog esetén, vagyis ha a vadászterületnek több tulajdonosa van, őket a vadászati jog közösen illeti meg akként, hogy a vadászati hatóságnak a vadászterület határát megállapító határozata alapján vadászati joggal rendelkező közösséget alkotnak.¹¹ A tulajdonosi közösség ugyanakkor nem minősül a vadászterület vadászatra jogosultjának, mivel a társult vadászati jog kizárólag haszonbérbe adás útján gyakorolható,¹² amely esetben vadászatra jogosultnak is a haszonbérletet kell tekinteni,¹³ aki jellemzően vadásztársaság, azaz vadászjeggyel rendelkező tagokból álló egyesület.¹⁴

⁴ A Vtv. 75. § (2) bekezdése értelmében a vadkár tíz százaléka az ún. természetes önfenntartási érték, amely a Vtv. 75. § (4) bekezdése alapján a megújuló természeti erőforrásnak és nemzeti vagyonnak minősülő vadállomány életfeltételeinek kielégítésére szolgál, és nem tekinthető vadkárnak, ezért annak számításánál nem lehet figyelembe venni.

⁵ Vtv. vhr. 82. § (2) bekezdése.

⁶ Vtv. vhr. 83. § (2) bekezdése.

⁷ Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.318/2001/5.; Kúria Pfv.VI.21.019/2016/4.

⁸ Vtv. 75. § (1) és (5) bekezdése.

⁹ VASS János: A vadgazdálkodás és a vadászati jog. In: VASS János (szerk.): *Agrárjog*. Budapest, ELTE ÁJK, 1999. 94.

¹⁰ Vtv. 4. § (1) bekezdés a) pontja és 6. § (1) bekezdése.

¹¹ Vtv. 4. § (1) bekezdés b) pontja és 6. § (2) bekezdése.

¹² Vtv. 10. § (3) bekezdése.

¹³ Vtv. 6. § (3) bekezdése és 11. § (1) bekezdése.

¹⁴ Vtv. 16. § (1) bekezdés a) pontja.

A Vtv. amellett, hogy rendezi a vadkár megtérítésének szabályait, mind a vadászatra jogosultra,¹⁵ mind a földhasználóra¹⁶ vadkármegelőzési kötelezettséget telepít, figyelemmel arra, hogy a mező- és az erdőgazdálkodás – az emberi élet fenntartásában és minőségének javításában betöltött kiemelkedő szerepük folytán – jelentős nemzetgazdasági ágazatok, ami miatt a vadkár megelőzéséhez komoly társadalmi érdek fűződik.¹⁷ A vadászatra jogosult és a földhasználó vadkármegelőzési kötelezettsége között lényeges különbség van abból a szempontból, hogy annak megszegése a vadkár bekövetkezése folytán a földhasználó és a vadászatra jogosult között keletkező magánjogi jogviszonyban¹⁸ milyen jogkövetkezményt von maga után. A földhasználót terhelő kármegelőzési kötelezettség megszegésének következményét ugyanis a Vtv. egyértelműen meghatározza annak kimondásával, hogy ha a földhasználó a rendes gazdálkodás körébe eső kármegelőzési kötelezettségének szakszerű és a károk elhárítására, illetve csökkentésére alkalmas módon nem tesz eleget, az ebből eredő vadkárt a terhére kell figyelembe venni.¹⁹ Ettől eltérően a törvény nem állapít meg olyan jogkövetkezményt, amely kimondottan a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség megszegéséhez fűződik.

Ugyanakkor az alábbiakban a hatályos jogi szabályozás és a vonatkozó bírói gyakorlat leíró és magyarázó vizsgálatának módszerét alkalmazva azon hipotézisünk igazolására teszünk kísérletet, amely szerint a vadkármegelőzési kötelezettség vadászatra jogosult általi megszegésének a vadkár bekövetkezése folytán keletkező magánjogi jogviszonyban is lehetnek következményei, ezek azonban nem általában a vadkármegelőzési kötelezettség megszegéséhez kapcsolódnak. Ehhez mindenekelőtt a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség tartalmát és a vadkármegelőzéssel kapcsolatban felmerülő költségek viselésének kérdését vizsgáljuk meg, majd mindezek fényében annak elemzésére térünk rá, hogy a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség megszegése milyen magánjogi következményeket vonhat maga után. Végül a jogkövetkezmények rendszerének teljeskörű átte-

¹⁵ E kötelezettségeket a Vtv. 78. § (1) bekezdése sorolja fel. A Vtv. 78. § (2) bekezdésében szabályozott kötelezettség, azaz a megfelelő védelmi berendezések létesítése, közúti, vasúti jelzések elhelyezésének az út létesítőjénél, illetve fenntartójánál, valamint a vasút létesítőjénél, fenntartójánál és üzemeltetőjénél való kezdeményezése a mező- és erdőgazdálkodáson kívül okozott kár megelőzését szolgálja, ezért kizárólag a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:563. §-ában és a Vtv. 75/A. §-ában szabályozott vadászható állat által okozott kárért való felelősség körében, azon belül is a vadászható állat által okozott kárért és a fokozott veszéllyel járó tevékenységért való felelősség találkozása kapcsán értelmezhető. Ld. MAROSÁN Miklós: Vadkárak és vadászható állatok által okozott kár az igazságügyi szakértő szemével. In: BARTA Judit (szerk.): *A vadkár, a vadászható állat által okozott kár és a vadgazdálkodás összefüggései nemzetközi kitekintéssel*. Budapest, Patrocinium, 2022. 26.

¹⁶ E kötelezettségeket a Vtv. 79. § (1) bekezdés a)–g) pontja határozza meg. A Vtv. 78. § (1) bekezdés h) pontja szerinti, azaz a kaszálás során hanghatáson alapuló vadriasztó eszköz használatára vonatkozó kötelezettséget előíró rendelkezés nem a vadkár, hanem a vad elpusztításával okozott kár (Vtv. 77. §) megelőzését szolgálja.

¹⁷ ZOLTÁN (1997) i. m. 229.

¹⁸ PJD II. 145.; PJD II. 635.; Fővárosi Ítéletábra 2.Kkk.50.433/2007/2.

¹⁹ Vtv. 78. § (3) bekezdése.

kintése érdekében röviden kitérünk a kötelezettség megszegésének lehetséges közjogi következményeire is.

2. A vadászatra jogosult vadkármegelőzési kötelezettségének tartalma

2.1. A vadászatra jogosult vadkármegelőzési kötelezettségének általános jellemzői

A vadászatra jogosult kármegelőzési kötelezettségét szabályozó Vtv. 78. § (1) bekezdése a törvény V. fejezetében „A kár megelőzése” cím alatt szerepel, ezért a törvény rendszertani értelmezéséből az a következtetés lenne levonható, hogy e kötelezettség a vadászatra jogosultat nemcsak a vadkár, hanem az ugyanezen fejezetben szabályozott vadászható állat által okozott kár²⁰ és vadászati kár²¹ megelőzése érdekében is terheli. Ugyanakkor a kármegelőzési kötelezettség egyes részelemeinek tartalmát vizsgálva az állapítható meg, hogy azoknak csak egy része értelemezhető a Vtv. V. fejezete által szabályozott valamennyi felelősségi alakzat esetében. Így a Vtv. 78. § (1) bekezdés d) és h) pontjai nemcsak a vadkárért való felelősség, hanem a vadászható állat által okozott kárért és a vadászati kárért való felelősség kapcsán is alkalmazandóak, míg a Vtv. 78. § (1) bekezdésének további pontjai kifejezetten említést tesznek a földhasználóról vagy a vadkarról, következésképpen csak a vadkárért való felelősség körében terhelik a vadászatra jogosultat.

A bírói gyakorlat hangsúlyozza, hogy a Vtv. 78. § (1) bekezdésében részletezett vadkármegelőzési kötelezettség a mezőgazdasági és az erdőgazdálkodási vadkár esetében egyaránt irányadó.²² Az ítélkezési gyakorlat továbbá arra is rámutatott, hogy mivel a törvény taxatívén meghatározza, hogy mely vadfajok által okozott károk tartoznak a vadkár fogalmába, a vadászatra jogosult a mező- és erdőgazdálkodásban okozott károk megelőzésére a Vtv. 78. § (1) bekezdése szerint csak azon állatfajok tekintetében köteles, amelyeket a Vtv. 75. § (2) bekezdése felsorol, míg az egyéb vadon élő állatok által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban okozott károk vonatkozásában a vadászatra jogosultat kármegelőzési kötelezettség a Vtv. alapján nem terheli, és ilyen kötelezettség a károkozás általános tilalmából sem vezethető le.²³

A vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség tartalmának értelmezése során szem előtt kell tartani azt is, hogy bár a földhasználót és a vadászatra jogosultat egyaránt terheli vadkármegelőzési kötelezettség,²⁴ a bírói gyakorlat szerint e kötelezettségek tartalma között lényeges különbség, hogy az elsődleges és közvetlen kármegelőzési kötelezettség a vadászatra jogosultat terheli, amihez képest a földhasználó kármegelőzési kötelezettsége csak másodlagos, közvetett és járulékos jellegű,²⁵ továbbá ennek költségét is csak a rendes gazdálkodás körén belül kell viselnie a föld-

²⁰ Ptk. 6:563. §-a és Vtv. 75/A. §-a.

²¹ Vtv. 76. §-a.

²² Fejér Megyei Bíróság I.Pf.22.534/2008/4.

²³ Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.033/2009/4.; Fejér Megyei Bíróság I.Pf.22.534/2008/4.

²⁴ EBH2010. 2139.; Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.177/2012/9.

²⁵ Kúria Pfv.VI.20.177/2012/9.; Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.177/2012/9.

használnak.²⁶ Az aktív és kezdeményező jellegű kötelezettség tehát a vadászatra jogosultra hárul, amelyhez képest a földhasználót önálló, kezdeményező jellegű védekezési kötelezettség nem terheli.²⁷ Mivel a kármegelőzés során a vadászatra jogosultnak kell elől járnia,²⁸ a földhasználó ezirányú kötelezettségének elmulasztása fel sem merülhet addig, amíg a vadászatra jogosult az őt terhelő kármegelőzési kötelezettség teljesítését nem kezdi meg.²⁹ E jogértelmezés mögött az a megfontolás húzódik meg, amely szerint nem a földhasználó, hanem a vadászatra jogosult folytat tervszerű vadgazdálkodási tevékenységet, következésképpen a vadkár megelőzéséhez szükséges információk, eszközök, jogosultságok és a megfelelő szakmai ismeretek is nála állnak rendelkezésre.³⁰

Mindezek fényében a következőkben a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség tartalmát és az azokkal kapcsolatban felmerülő legfontosabb jogértelmezési kérdéseket vizsgáljuk meg részletesen. Ennek során a törvényi sorrendtől eltérve, az általánostól a különös felé haladva először a vadászatra jogosult legáltalánosabb kötelezettségét tesszük vizsgálat tárgyává, majd az egymással tartalmilag összefüggő, illetve egymásra épülő és ezáltal tematikus egységet alkotó kötelezettségeket együttesen tárgyaljuk.

2.2. A vadászati jog gyakorlásának a föld használatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban való megszervezése

A vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettségek felsorolásában a Vtv. 78. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettség megfogalmazása a legáltalánosabb. Eszerint a vadászatra jogosult a vadászati jog gyakorlását úgy köteles megszervezni, hogy az a föld használatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban legyen. Ezen általános jellegű kötelezettség tartalmának értelmezése során abból célszerű kiindulni, hogy a vadgazdálkodás, valamint a mező- és erdőgazdálkodási tevékenység ugyanazon a földrajzi területen, és részben egyazon természeti erőforrásokat használva, gyakran ellentétes érdekek mentén zajlik,³¹ ezért a vadkár hatékony megelőzéséhez a vadászatra jogosult és a földhasználó közötti együttműködésre van

²⁶ Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.177/2012/9.

²⁷ Kúria Pfv.VI.22.253/2017/4.; BDT2006. 1382.; Debreceni Ítéltábla Pf.IV.20.239/2006/3.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6.; Györi Ítéltábla Pf.III.20.507/2010/31.

²⁸ Legfelsőbb Bíróság Pf.III.26.202/2001/5.

²⁹ Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.171/2013/4.

³⁰ Kúria Pfv.VI.21.553/2012/6.; BDT2006. 1382.; Debreceni Ítéltábla Pf.IV.20.239/2006/3.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6. Említést érdemel, hogy a tájegységi fővadászok – akiken keresztül a vadgazdálkodásért felelős miniszter a fenntartható és szakszerű vadgazdálkodással és vadvédelemmel összefüggő feladatait vadgazdálkodási tájegységenként ellátja [Vtv. 90. § (3a) bekezdése], és akikre a Vtv. szakirányítási és szaktanácsadási feladatokat telepít [Vtv. 93. § (1) bekezdése] – szaktanácsadási feladatkörükben eljárva nemcsak a vadászatra jogosultat, hanem a földhasználót is segítik a vadkármegelőzésben [Vtv. 93. § (1) bekezdés a) pontja].

³¹ ZOLTÁN (1978) i. m. 212.

szükség.³² Az együttműködés eredményességéhez a vadászatra jogosultnak és a földhasználónak figyelemmel kell lenniük egymás jogos gazdasági érdekeire, és ennek megfelelően össze kell hangolniuk a vadászterületen folytatott vadgazdálkodási, illetve mező- és erdőgazdálkodási tevékenységüket.³³ Ennek során azonban – a Vtv. elemzett rendelkezéséből következően – a mező- és erdőgazdálkodási tevékenység prioritást élvez a vadgazdálkodással szemben, ezért elsősorban a vadászatra jogosultnak kell a vadászati jog gyakorlása során alkalmazkodnia a földhasználó által folytatott gazdasági tevékenységhez.³⁴

A vadászati jog gyakorlásának megszervezése során a mező- és erdőgazdálkodási tevékenységhez való alkalmazkodás nemcsak azt jelenti, hogy a vadászatra jogosultnak lehetőség szerint tartózkodnia kell a földhasználó gazdasági érdekeit sértő magatartástól, hanem azt az aktív kötelezettséget is magában foglalja, hogy szükség esetén olyan intézkedéseket foganatosítson, amelyek a mező- és erdőgazdálkodási tevékenységet folytató személyek érdeksérelmének megelőzésére irányulnak és arra egyben alkalmasak is.³⁵ Éppen ezért a Vtv. 78. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettségből lényegében a vadászatra jogosult vadkármeelőzési kötelezettségének a törvényben meghatározott összes további részeleme levezethető.³⁶

A vadászati jognak a föld használatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban való gyakorlását elősegíti, ha a vadászatra jogosult és a földhasználó – a költségek viselésére is kiterjedően – szerződésben rendezik a kármeelőzéssel kapcsolatos együttműködésük módját, és az őket terhelő kármeelőzési kötelezettségek pontos tartalmát, mivel a szerződési szabadság talaján a felek egymás érdekeinek kölcsönös figyelembevétele mellett alakíthatják ki a vadkárok megelőzésével kapcsolatos tevékenységük kereteit.³⁷ Így a felek által foganatosítandó vadkármeelőzési intézkedések, és általában a felek közötti együttműködés módjának szerződésben történő rendezése nemcsak a vadkármeelőzés hatékonyságát mozdítja elő, hanem a vadkár bekövetkezése esetén hozzájárul a felek közötti jogvita elkerüléséhez is.³⁸ Az ilyen tartalmú szerződések megkötésének lehetőségét a bírói gyakorlat is kifejezetten elismeri annak

³² HAUER Lajos: További gondolatok a vadkár kérdéséhez. *Nimród*, 1969/6. 23.; HELTAI Miklós – ANTAL Csanád: A belterületi vadkárok megítélésének jogi és biológiai ellentmondásai. *Jogtudományi Közlöny*, 2016/1. 51.; HOMONNAY Zsombor: A rendes gazdálkodás büvkörében. *Magyar Vadászlap*, 2009/3. 152.; MIKÓ Zoltán – VAJAI László – CS. NAGY Anikó: *A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény. Útmutató és kommentár a vadászati jog gyakorlásához, hasznosításához*. Budapest, Agrocent, 1996. 285.; SÜVEGES Márta: Termelőszövetkezeti földtulajdon, vadászati jog, vadkárokért való felelősség. *Állam és Igazgatás*, 1970/6. 540.; ZOLTÁN Ödön: A vadkár megtérítése a bírói gyakorlatban. *Nimród*, 1976/3. 18.; ZOLTÁN Ödön: A vadászat jogi szabályozásáról. *Jogtudományi Közlöny*, 1977/8. 459.

³³ MIKÓ–VAJAI–CS. NAGY i. m. 286.; ZOLTÁN Ödön: *Felelősség a vadkárokért és a vadászattal kapcsolatos egyéb károkért*. Budapest, KJK, 1973. 143–144.; ZOLTÁN (1978) i. m. 211–212.

³⁴ MIKÓ–VAJAI–CS. NAGY i. m. 286.

³⁵ ZOLTÁN (1973) i. m. 144.

³⁶ ZOLTÁN (1973) i. m. 144.; ZOLTÁN (1978) i. m. 214.

³⁷ ZOLTÁN (1973) i. m. 201–202.; ZOLTÁN (1978) i. m. 216.

³⁸ ZOLTÁN (1978) i. m. 216.

hangsúlyozása mellett, hogy a felek a szerződésükben akár a Vtv. szabályaitól is eltérhetnek.³⁹

2.3. Hivatalos kapcsolattartó kijelölése és értesítési kötelezettség

A vadászatra jogosult és a földhasználó közötti együttműködés alapvető feltétele a felek közötti rendszeres és zökkenőmentes kapcsolattartás.⁴⁰ Ennek megfelelően a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettségek egy része ezen kapcsolattartás előmozdítására irányul és ezáltal nemcsak a vadászatra jogosultat a vadkármegelőzés körében terhelő további kötelezettségek, hanem a földhasználó vadkármegelőzési kötelezettsége teljesítésének elősegítését is célozza. E körbe sorolhatók a Vtv. 78. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott kötelezettségek, amelyek közül az előbbi szerint a vadászatra jogosult köteles a földhasználó számára elérhető módon a vadkárrel kapcsolatos ügyekben hivatalos kapcsolattartót megadni, míg az utóbbi értelmében a vadászatra jogosult a vad általi károkozás vagy a károkozás veszélyének észlelése esetén a földhasználóját köteles haladéktalanul értesíteni.

A hivatalos kapcsolattartó kijelölése elsősorban a földhasználó vadkármegelőzési kötelezettségeinek teljesítését képes hatékonyan elősegíteni. A Vtv. ugyanis egyebek mellett előírja a földhasználó számára, hogy a vadkár elhárításában, illetve csökkentésében a vadászatra jogosulttal egyeztetett, és a károk elhárítására vagy csökkentésére alkalmas módon működjön közre,⁴¹ valamint azt is, hogy a károsodás vagy a károkozás veszélye esetén a vadászatra jogosultat haladéktalanul értesítse és tájékoztassa.⁴² A hivatalos kapcsolattartó kijelölése esetén a földhasználó számára egyértelmű, hogy a jognyilatkozatokat kihez kell intéznie, és ha a hivatalos kapcsolattartóhoz fordult, utóbb alappal nem tehető vitássá, hogy a jognyilatkozatait olyan személlyel közölte, aki a vadkárrel kapcsolatos ügyekben a vadászatra jogosult képviselőként nem volt jogosult eljárni. Emellett a vadászatra jogosult egyéb vadkármegelőzési kötelezettségeinek teljesítését is elősegíti az, ha a hivatalos kapcsolattartón keresztül értesül a vadkár bekövetkezéséről, illetve annak veszélyéről, továbbá egyeztetni tud a földhasználóval a szükséges vadkármegelőzési intézkedésekről.

A törvény a vadkárrel kapcsolatos ügyekben írja elő a hivatalos kapcsolattartó kijelölését és – bár ez túlmutat a vadkármegelőzés fogalmi körén – ezen ügyek közé indokolt sorolni a vadkárigény érvényesítését is, mivel a törvény ennek folyamatában is megköveteli bizonyos jognyilatkozatok megtételét. Így a vadkár megtérítése iránti igényt írásban kell közölni a vadászatra jogosulttal,⁴³ és ha a felek e közléstől számított öt napon belül nem kötnek egyezséget a kár megtérítéséről és a kártérítés mértékéről, a károsult további öt napon belül kezdeményezheti a felek közötti egyezség létrehozására irányuló vadkárfelmérési eljárás lefolytatását a károkozás helye szerint illetékes tele-

³⁹ EBH2010. 2139.; BDT2020. 4139.; Győri Ítéletábrla Gf.20.112/2010/5.

⁴⁰ SZÉKELY István: Felelősség a vadkárokért. *Nimród*, 1987/6. 7.

⁴¹ Vtv. 79. § (1) bekezdés a) pontja.

⁴² Vtv. 79. § (1) bekezdés b) pontja.

⁴³ Vtv. 79. § (4) bekezdése és 81. § (1) bekezdése.

pülési önkormányzat jegyzőjétől.⁴⁴ Ezért Barta helytállóan hívta fel a figyelmet arra, hogy a vadászatra jogosult által kijelölendő kapcsolattartóval szemben fontos követelmény, hogy a vadkár iránti igény érvényesítésének folyamatát ismerje.⁴⁵

A Vtv. 78. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott értesítési kötelezettség, amely szerint a vadászatra jogosult a vad általi károkozás vagy a károkozás veszélyének észlelése esetén a földhasználóját köteles haladéktalanul értesíteni, elsősorban szintén azt hivatott előmozdítani, hogy a földhasználó a vadkármegelőzési kötelezettsége teljesítésének szükségességéről tudomást szerezzen, és ezen ismeret birtokában a vadászatra jogosulttal egyeztetett vadkármegelőzési intézkedéseket fogantosszon.⁴⁶ A vadkár bekövetkezésének veszélyéről való értesítésnek azért is különös jelentősége van, mert a bírói gyakorlat hangsúlyozza, hogy a vadászatra jogosulttól eltérően a földhasználónak nem kell vadgazdálkodási ismeretekkel rendelkeznie, következésképpen azzal sem kell tisztában lennie, hogy az általa alkalmazott mező-, illetve erdőgazdálkodási eljárások a vadkár bekövetkezésének lehetőségére milyen kihatással vannak.⁴⁷ Így amennyiben a földhasználó által alkalmazott eljárások vadkárveszélyt idéznek elő, a vadászatra jogosult értesítése a földhasználót az agrotechnika korrigálására, illetve fokozott védekezésre ösztönözheti. E körben ismert olyan eseti döntés, amely a pusztá értesítésen kívül azt is megköveteli, hogy a vadászatra jogosult a földhasználót kellő tájékoztatás mellett meghatározott magatartás tanúsítására hívja fel, ennek elmulasztása esetén ugyanis a földhasználót terhelő vadkármegelőzési kötelezettség megszegésének kérdése fel sem merülhet.⁴⁸

2.4. Az elejtési tervszámok teljesítése

A vadászatra jogosult átfogó jellegű vadkármegelőzési kötelezettségei közé tartozik a Vtv. 78. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt azon kötelezettség is, amely szerint a vadkár megelőzése érdekében köteles a vadászati hatóság által jóváhagyott éves vadgazdálkodási terv gímszarvasra, dámszarvasra, őzre, muflonra és vaddisznóra vonatkozó részét teljesíteni. Az ún. elejtési tervszámok teljesítésére vonatkozó ezen kötelezettség⁴⁹ előírása annak megelőzését szolgálja, hogy a vadászterületen túlszaporodjanak azok a nagyvadfajok, amelyek a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló területeket a leggyakrabban és a legnagyobb mértékben károsítják.⁵⁰

A jogirodalom hangsúlyozza, hogy a vadászati jog gyakorlása feltételezi a vaddal és annak élőhelyével való tudatos gazdálkodást, ezért képezi a vadászati jog egyik

⁴⁴ Vtv. 81. § (2) bekezdése.

⁴⁵ BARTA Judit: A vadkár, a vadászható állat által okozott kár és a vadgazdálkodás összefüggései Magyarországon. In: BARTA (szerk.) i. m. 26.

⁴⁶ ZOLTÁN (1973) i. m. 149.

⁴⁷ BH1982. 383.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6.

⁴⁸ Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6.

⁴⁹ BARTA (2022) i. m. 23.

⁵⁰ TÖRŐ Károly: Vadkártérítés és vadkártalanítás. *Magyar Jog*, 1970/10. 603–604.

tartalmi elemét a vadgazdálkodás,⁵¹ amely a vadállomány és élőhelyének védelmével, valamint a vadállomány hasznosításával és szabályozásával kapcsolatos tevékenységet jelenti.⁵² A vadgazdálkodás egyik legfontosabb jellemzője, hogy tervszerű tevékenység,⁵³ amit a Vtv. is hangsúlyoz annak kimondásával, hogy a vadállomány és élőhelyének védelme, fennmaradásuk hosszú távon való biztosítása, a gazdálkodói érdek és a vadászterületen folytatott gazdálkodási tevékenységek közötti összhang megteremtése, védett természeti területen a természetvédelmi célok megvalósítása, továbbá a vadászati jog szakszerű gyakorlása, illetve hasznosítása érdekében tervszerű vadgazdálkodási tevékenységet kell folytatni.⁵⁴ A vadgazdálkodás tervszerűségét hivatott biztosítani egyebek mellett az éves vadgazdálkodási terv vadászatra jogosult általi elkészítése is.⁵⁵

A vadászterület éves vadgazdálkodási terve a hosszú távra szóló vadgazdálkodási üzemtervben foglaltak végrehajtására,⁵⁶ illetve az üzemterv által lefedett időszakon belül változó körülmények követésére szolgál,⁵⁷ és abban fel kell tüntetni egyebek mellett vadfajonként az elejthető, elfogható vadlétszámot is.⁵⁸ Az elejtési tervszámok meghatározása az éves vadgazdálkodási terv egyik legfontosabb tartalmi eleme, mivel ez képezi alapját a vadászati hatóság azon ellenőrzési tevékenységének, amelynek során a vadászatra jogosult állományszabályozással kapcsolatos kötelezettségeinek teljesítését vizsgálja.⁵⁹ Megjegyzést érdemel, hogy az éves vadgazdálkodási terv nem egy naptári évre, hanem egy vadászati évre vonatkozik, amely az év március hónap első napja és a következő év február hónap utolsó napja közötti időszakot fedi le.⁶⁰

2.5. Passzív vadkármegelőzési módszerek alkalmazása

Varga és Kása a vadkármegelőzés módszerein belül aktív és passzív módszerek között tesznek különbséget, amelyek közül az aktív módszerek körébe a vad távoltartására irányuló azon tevékenységek tartoznak, amelyeket a védendő területen jelen-

⁵¹ Vtv. 2. § b) pontja.

⁵² Vtv. 40. §-a.

⁵³ ZOLTÁN (1997) i. m. 82.

⁵⁴ Vtv. 41. § (1) bekezdése.

⁵⁵ Vtv. 41. § (2) bekezdés c) pontja.

⁵⁶ MIKÓ–VAJAI–CS. NAGY i. m. 234.; ZOLTÁN (1997) i. m. 86–87.

⁵⁷ Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7.

⁵⁸ Vtv. 47. § (2) bekezdés b) pontja. Az éves vadgazdálkodási terv felülről is kijelöli az elejthető vadak számát, mivel a Vtv. 47. § (1) bekezdése szerint a vadászatra jogosult a vadászterületén évente az éves vadgazdálkodási tervben meghatározott fajú és darabszámú vadat ejthet, illetőleg foghat el.

⁵⁹ MIKÓ–VAJAI–CS. NAGY i. m. 234–235.

⁶⁰ Vtv. 38. § (1) bekezdése. A vadászati évnek a naptári évtől eltérő meghatározását részben a vadfajok szaporodásbiológiája, részben pedig az indokolta, hogy a nagyvadfajok egy részének vadászati idénye január és február hónapokra is átnyúlik, így a vadászati év Vtv. 38. § (1) bekezdése szerinti meghatározása lehetővé teszi, hogy szakmai és statisztikai szempontból a teljes vadászati szezon egységesen legyen értékelhető és ennek alapján megalapozottabb vadgazdálkodási tervek készülhessenek. Ld. MIKÓ–VAJAI–CS. NAGY i. m. 222.

lévő személyek fejtenek ki (pl. a veszélyeztetett terület őrzése vagy vadkárelhárító vadászat végzése), míg a passzív módszerek közé a kémiai riasztószerek, a biológiai vadkármelegelőzési módszerek és a mechanikai vadvédelmi eszközök sorolhatók.⁶¹ Az utóbbi kategórián belül területvédelmi és egyedi védelmi eszközök között lehet különbséget tenni aszerint, hogy azok a vadkárveszélynek kitett ingatlan vagy a természetett növények egyedeinek védelmére irányulnak.⁶² A vadászatra jogosult vadkármelegelőzési kötelezettségei közül passzív vadkármelegelőző módszerek alkalmazását írják elő a Vtv. 78. § (1) bekezdés e)–h) pontjaiban meghatározott kötelezettségek.⁶³

A Vtv. 78. § (1) bekezdés e) pontja két külön kötelezettséget határoz meg, mivel fokozott vadkárveszély esetén a vadászatra jogosult kötelezettségévé teszi egyrészt, hogy gondoskodik a vad riasztásáról, másrészt, hogy a vadkárral veszélyeztetett területre megfelelő számú és típusú, a vadkár megelőzését vagy elhárítását szolgáló vadgazdálkodási berendezést helyezzen el. E kármelegelőzési kötelezettségek kapcsán mindenekelőtt az merül fel kérdésként, hogy mit kell fokozott vadkárveszély alatt érteni. Ugyan a Vtv. vhr. 82/A. § (2) bekezdése a földhasználót terhelő vadkármelegelőzési kötelezettség kapcsán határozza meg a fokozottan vadkárveszélyes terület fogalmát, álláspontunk szerint a szabályozás fogalmi koherenciájának biztosítása érdekében ezt a Vtv. 78. § (1) bekezdés e) pontja vonatkozásában is irányadónak kell tekintenünk. E rendelkezés szerint pedig fokozottan vadkárveszélyes területnek az a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla minősül, amelynek szegélye 40%-ot meghaladóan erdő, nádas művelési ágba vagy műveléssel felhagyott, a vad elrejtőzését lehetővé tevő, egyéb művelési ágba tartozó területtel határos, vagy 40%-ot meghaladóan más mezőgazdasági művelés alatt álló táblával határos és a tábla fekvése szerinti vadászterület erdőszűltsége meghaladja a 30%-ot.

A vadriasztás a gyakorlatban jellemzően kémiai riasztószerek vagy fény- és hanghatáson alapuló mechanikai vadvédelmi eszközök kombinált alkalmazásával történik.⁶⁴ Ami pedig a vadkárral kapcsolatos vadgazdálkodási berendezéseket illeti, e fogalomra sem a Vtv., sem a Vtv. vhr. nem ad önálló meghatározást, ugyanakkor a Vtv. vhr. 14. §-a akként rendelkezik, hogy a Vtv. alkalmazásában vadgazdálkodási létesítménynek, berendezésnek minősülnek a vadászterületen mesterségesen létesített vadetető és dagonya, takarmánytároló, szózó, vaditató, épített les, vadaskerti kerítés, épített vadbefogó,

⁶¹ VARGA Zoltán – KÁSA Róbert: *Vadkár*. Budapest, Mezőgazda, 2019. 119–125.

⁶² KLÁTYIK József: *Vad-, kár-, térítés*. Pécs, Inga-V Bt., 1996. 35.

⁶³ Megjegyzést érdemel, hogy az emberi jelenlétet feltételező aktív vadvédelmi módszerek közül a veszélyeztetett terület őrzése is a vad elriasztása révén alkalmas a vadkár megelőzésére, ennyiben tehát a Vtv. 78. § (1) bekezdés e) pontja szerinti vadriasztás aktív vadkármelegelőzés útján is történhet. Ld. HAUER i. m. 22.; VARGA–KÁSA i. m. 119.; ZOLTÁN (1973) i. m. 150.

⁶⁴ A kémiai riasztószerek a vad számára kellemetlen szagokkal vagy ízükkel képesek a vad távoltartására, ennek megfelelően e kategórián belül szag- és izhatású vadriasztószerek különböztethetők meg, amelyek közül az előbbiek akár a földterület-védelemre, akár a növények egyedi védelmére irányulhatnak, míg az utóbbiak többnyire a növényekre kijuttatva alkalmazhatók. Fényhatáson alapuló vadriasztó eszközök pl. a villanófényt kibocsátó eszközök és az őrtüzek, míg hanghatáson alapuló vadriasztó eszközök pl. a rémzsinórok, a szélkerekes kereplők, az önműködő karbid- és gázagyúk és az ultrahangos vadriasztó eszközök. Ld. HAUER i. m. 22.; KLÁTYIK i. m. 52.; VARGA–KÁSA i. m. 123–124.; WALTERNE ILLÉS Valéria: *A vadkár*. Szentendre, Venatus, 1990. 45–54.; ZOLTÁN (1973) i. m. 152–153.

vadkárrelhárítást szolgáló kerítés és más műszaki létesítmény, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény, amennyiben azok megfelelnek a műszaki és biztonsági követelményeknek. Az apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény kivételével ezek mind a vadkár megelőzését szolgálják, az ugyanakkor nem egyértelmű, hogy mi tekinthető a Vtv. 78. § (1) bekezdés e) pontjában előírt berendezésnek, és mi minősül létesítménynek, amely utóbbi létesítésére a vadászatra jogosult nem köteles.

A bírói gyakorlat egyedül abban a kérdésben foglalt állást, hogy a vadkárrelhárítást szolgáló kerítés nem berendezés, hanem vadgazdálkodási létesítmény,⁶⁵ ezért a vadászatra jogosult a vadkárok megelőzése érdekében nem köteles kerítést építeni, és a földhasználó által létesített kerítés költségét sem tartozik viselni.⁶⁶ Az ítélkezési gyakorlat azt is hangsúlyozza, hogy miután a vadkárrelhárító berendezések kihelyezésére a vadászatra jogosult köteles, az nem tartozik a földhasználó kármegelőzési kötelezettsége körébe.⁶⁷ A földhasználót csak az a kötelezettség terheli, miszerint hozzájáruljon ahhoz, hogy a vadászatra jogosult ideiglenesen vadkárrelhárító vadászatok célját szolgáló berendezéseket létesítsen a mezőgazdasági táblán, ha a létesítés és fenntartás költségeit a vadászatra jogosult fedezi.⁶⁸

A vadvédelmi berendezések közé sorolható a villanypásztor is,⁶⁹ ennek kapcsán azonban a Vtv. 78. § (1) bekezdés f) pontja speciális rendelkezést tartalmaz, kimondva, hogy abban az esetben, ha a vadkár megelőzése másként nem valósítható meg hatékonyan, úgy a vadászatra jogosult köteles a földhasználójával egyeztetve ideiglenes villanypásztorot telepíteni a kár veszélyének fennállása idejére, melynek üzemeltetéséről a vadászatra jogosult és a földhasználója közösen gondoskodik. E szabály megalkotását feltételezhetően az tette szükségessé, hogy a villanypásztor telepítésének költsége viszonylag magas, emellett a hatékony működtetéséhez rendszeres karbantartásra – különösen nyomvonalának gyommentesítésére, a vad általi rongálások kijavítására és nem hálózati árammal üzemeltetett berendezés esetén az akkumulátorok cseréjére – van szükség, amely nemcsak idő-, hanem költségigényes is.⁷⁰ Erre figyelemmel a vadászatra jogosult csak akkor köteles villanypásztorot telepíteni, ha a vadkár megelőzése másként nem valósítható meg hatékonyan, de ebben az esetben is előzetesen egyeztetnie kell a földhasználóval, mivel a villanypásztor üzemeltetése a vadászatra jogosult és a földhasználó közös feladata.

A passzív vadkármegelőzéshez kapcsolódik a Vtv. 78. § (1) bekezdés g) pontjának rendelkezése is, amely szerint akkor, ha a villanypásztor telepítése nem elegendő a vadkár megelőzéséhez, illetve a vadkár megelőzése másképp nem valósítható meg hatékonyan, a vadászatra jogosult köteles a földhasználójával egyeztetve más, a vadkár

⁶⁵ Pécsi Ítéltábla Gf.V.40.023/2022/9/I. Ezzel egyezően a kerítést a vad védelmével, a vadgazdálkodással, valamint a vadászattal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXXIII. törvény 19. §-ához fűzött indokolás is vadvédelmi létesítménynek tekinti.

⁶⁶ Kúria Pfv.VI.22.253/2017/4.

⁶⁷ BDT2016. 1382.

⁶⁸ Vtv. 79. § (1) bekezdés g) pontja.

⁶⁹ VARGA-KÁSA i. m. 122.; WALTERNÉ ILLÉS i. m. 46.

⁷⁰ VARGA-KÁSA i. m. 122–123.

ellen célravezető szakszerű védekezési, illetve riasztási módszerek alkalmazásában közreműködni, illetve ahhoz hozzájárulni. Figyelemmel arra, hogy a Vtv. 78. § (1) bekezdés e) pontja fokozott vadkárveszély esetén írja elő a vad riasztását és a megfelelő számú és típusú vadgazdálkodási berendezés elhelyezését, a tárgyalt rendelkezésnek az a jelentés tulajdonítható, hogy a vadászatra jogosult fokozott vadkárveszély hiányában is köteles a védekezési és riasztási módszerek alkalmazásában közreműködni, illetve ahhoz hozzájárulni, ha a vadkár megelőzése villanypásztorral vagy másképp nem valósítható meg hatékonyan.

A passzív vadkármegelőzési módszerek körében a Vtv. 78. § (1) bekezdés h) pontja előírja azt is, hogy a vadászatra jogosult köteles a szükséges mennyiségben és mértékben elterelő etetést végezni. E biológiai vadkármegelőzési módszer a vadnak a veszélyeztetett területektől való távoltartására irányul a vad életfeltételeinek a mezőgazdasági területeken kívül történő biztosításával.⁷¹ Ez történhet a vad által kedvelt takarmány vadetetőkre való kihelyezése, vadlegelők létesítése vagy takarmánynövényeknek ún. vadföldéken való termesztése útján.⁷² Az elterelő etetésre különösen télen és az egyébként élelemben szűk időszakokban lehet szükség, és annak során a vadászatra jogosultnak a kármegelőzés hatékonysága érdekében figyelemmel kell lennie arra is, hogy a vadetetőket, illetve a vadföldeket úgy helyezze el, hogy azok megközelítése során a vadaknak ne mezőgazdasági területeken kelljen áthaladniuk.⁷³

2.6. Aktív vadkármegelőzési módszerek alkalmazása

Aktív vadkármegelőzési módszer alkalmazását írja elő a Vtv. 78. § (1) bekezdés i) pontja, amely szerint a vadászatra jogosult köteles a szükséges mennyiségben és mértékben vadkárelhárító vadászatot folytatni. A vadkárelhárító vadászat lényegében azt a tevékenységet takarja, amelynek során a veszélyeztetett területet a vadászok fegyverrel őrzik és az ott megjelenő vadat elejtik.⁷⁴ A vadkárelhárító vadászat jelentőségét mutatja, hogy ha a vadkár másként nem hárítható el, a vadászati hatóság a vadászati kéméleti területen is engedélyezheti a kímélendő vadfajok vadászatát.⁷⁵ Emellett bár a Vtv. speciális vadászati tilalmat állapít meg a szőlőültetvény, valamint a gyümölcsös területén – a szőlőben és gyümölcsösben dolgozó személyek biztonsága érdekében – július hónap első napjától a szüret befejezéséig,⁷⁶ e tilalom alól kivételt képez a földhasználójával előzetesen egyeztetett vadkárelhárító vadászat.⁷⁷

A Vtv. 78. § (1) bekezdés j) pontja értelmében a vadászatra jogosult köteles a nagyvadállomány túlszaporodása esetén – a fokozott vadkárveszélyre tekintettel – a va-

⁷¹ KLÁTYIK i. m. 96–97.; ZOLTÁN (1997) i. m. 239–240.

⁷² FÓNAGY István: A vadkártról. *Magyar Vadász*, 1956/6. 6.; HAUER i. m. 23.; KLÁTYIK i. m. 96.; VARGA-KÁSA i. m. 125.; ZOLTÁN (1997) i. m. 240.

⁷³ TÖRŐ i. m. 604.

⁷⁴ VARGA-KÁSA i. m. 119–120.

⁷⁵ Vtv. 39. § (3) bekezdése.

⁷⁶ MIKÓ-VAJAI-Cs. NAGY i. m. 251.

⁷⁷ Vtv. 56. § (3) bekezdése.

dászati hatóságnál idényen kívüli állományszabályzó vadászat engedélyezését kezdeményezni. Állományszabályzó vadászat alatt a vad elejtésére vagy elfogására irányuló azon tevékenységet kell érteni, amelynek célja a túl sűrű és általában túl gyorsan növekedő – emiatt rendszerint vadkárt fokozottan előidéző – vadállomány számának csökkentése, illetve állandósítása.⁷⁸ Az állományszabályzó vadászat kezdeményezésének kötelezettsége mögött – az ökológiai szakirodalomban „a minimális hatás eltartóképességének” nevezett – azon elgondolás ismerhető fel, amely szerint egy terület vadeltartó képességét az a legnagyobb fenntartható vadlétszám jelenti, amely mellett a vadállománynak a környezetére gyakorolt hatása a környezetben folyó más gazdálkodási tevékenységek céljaival és érdekeivel összeegyeztethető.⁷⁹ Amint arra Csányi rámutatott, e felfogás azt juttatja kifejezésre, hogy a fenntartható vadlétszám szintje az esetek legnagyobb részében nem a környezetben a vad rendelkezésére álló erőforrásoktól függ, hanem azt a vad környezetében tevékenykedő más gazdasági ágazatok tűrőképessége határozza meg.⁸⁰

Az elemzett törvényi rendelkezésben szereplő „idényen kívüli” fogalom értelmezéséhez abból kell kiindulni, hogy a Vtv. szerint a vadászati idény az a naptári időszak, amely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét, és amelyet a vadgazdálkodásért felelős miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapít meg.⁸¹ Ez a rendelet a Vtv. vhr., amelynek 5. számú melléklete határozza meg a vadászati idényeket vadfajok, nemek és korosztályok szerinti bontásban. A vadászati idény megállapításának az a jelentősége, hogy a vadászati idényen kívüli időszak vadászati tilalmi időnek minősül, amely alatt főszabály szerint a vadat kímélni kell.⁸² A vadászati hatóság ugyanakkor meghatározott vadfaj esetén vadászati tilalmi időben is engedélyezhet vadászatot,⁸³ és ezen engedély megadásának alapja lehet a Vtv. 78. § (1) bekezdés j) pontjában foglalt rendelkezés értelmében az, ha a nagyvadfajok – azaz a vadkár törvényi definíciójában szereplő vadfajok közül a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a muflon és a vaddisznó⁸⁴ – állományának túlszaporodása fokozott vadkárveszélyt eredményez.

3. A vadkármegelőzés költségeinek vadászatra jogosult általi viselése

A Vtv. a kármegelőzési kötelezettségek teljesítésével kapcsolatban a vadászatra jogosultnál felmerülő költségek viselésének kérdését nem rendezi.⁸⁵ Ebből álláspontunk szerint az következik, hogy a vadkármegelőzési kötelezettségei teljesítésével össze-

⁷⁸ CSÁNYI Sándor: *Vadbiológia*. Budapest, Mezőgazda, 2007. 10.

⁷⁹ CSÁNYI i. m. 40.; MAJZINGER István: *Apróvad-állományok szabályozása és hasznosítása*. Hódmezővásárhely, Szegedi Tudományegyetem, 2018. 19.

⁸⁰ CSÁNYI i. m. 40.

⁸¹ Vtv. 38. § (1) bekezdése.

⁸² Vtv. 38. § (2) bekezdése.

⁸³ Vtv. 38. § (3) bekezdése.

⁸⁴ Vtv. vhr. 1. § (1) bekezdés a) pontja.

⁸⁵ CSERBA Lajos: A vadászatról. *Gazdaság és Jog*, 2016/1. 25.

függésben felmerülő költségeit a vadászatra jogosultnak magának kell viselnie, így ezekkel kapcsolatban a földhasználóval szemben megtérítési igényt nem támaszthat. Ami a földhasználónál felmerülő költségeket illeti, ugyan a Vtv. 79. § (3) bekezdése továbbra is csak a rendes gazdálkodás körébe tartozó közreműködési kötelezettséget ír elő a földhasználó számára, a törvény 2017. március 1-je óta már nem tartalmazza azt a rendelkezést, amelynek értelmében a földhasználót a kármegelőzési kötelezettségei teljesítésével összefüggésben a rendes gazdálkodás körét meghaladó közreműködésért ellenszolgáltatás illeti meg.

Korábban e jogszabályi előírás alapján a földhasználó a vadászatra jogosulttól a felek megegyezése hiányában olyan összegű ellenszolgáltatást követelhetett, amelynek mértékét a bíróság egyedileg, az ügy összes körülményének mérlegelésével állapított meg.⁸⁶ Abban az esetben azonban, ha a földhasználónál olyan költség merült fel, amely nem tartozott a vadászatra jogosult vadkármegelőzési kötelezettsége körébe (pl. kerítés építése), annak megtérítése rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadás címén sem volt követelhető a vadászatra jogosulttól,⁸⁷ ami alól csak a közös beruházásban, legalább hallgatólagos megállapodás alapján megvalósított beruházás képezett kivételt.⁸⁸ A bírói gyakorlat egyelőre nem adott választ arra a kérdésre, hogy a Vtv. 79. § (3) bekezdés 2017. március 1-je előtt hatályos rendelkezésében foglalt különös jogalap hiányában a földhasználó más jogcímen érvényesíthet-e igényt a vadászatra jogosulttal szemben a rendes gazdálkodás körét meghaladó közreműködésért, ugyanakkor álláspontunk szerint a jelenlegi szabályozási környezetben erre legfeljebb a felek ilyen tartalmú szerződése alapján van lehetőség.

A vadvédelmi létesítmények és berendezések létesítéséhez kapcsolódóan a korábbi és az új vadászatra jogosult közötti jogviszonyban van jelentősége a Vtv. azon előírásának, amely szerint ha a vadászterületen korábban épített létesítmények, berendezések tulajdonjogának, illetve használatának kérdésében a vadgazdálkodási üzemterv jóváhagyásáig nem jön létre megállapodás, a létesítmények, berendezések létesítője a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint megtérítési igénnyel léphet fel a vadászatra jogosulttal szemben.⁸⁹ A bírói gyakorlat hangsúlyozza, hogy a törvény azért biztosítja a vadvédelmi létesítmény, illetve berendezés létesítője – azaz jellemzően a korábbi vadászatra jogosult – számára az új vadászatra jogosulttal szembeni megtérítési igény érvényesítését, mert a vadászati jogot megszerző új vadászatra jogosult egy vadvédelmi létesítményekkel és berendezésekkel eleve felszerelt vadászterületen szerez vadászati jogot, így a létesítő által eszközölt beruházás alapján kiadás alól mentesül. Az ítélkezési gyakorlat szerint e rendelkezés alapján az érvényesíthet igényt a vadászatra jogosulttal szemben, aki a vadgazdálkodási létesítményt ténylegesen létesítette, függetlenül attól, hogy a létesítésre jogszabály alapján köteles volt-e vagy sem, így e személy eltérő lehet

⁸⁶ EBH2010. 2139.; Kúria Pfv.I.20.336/2020/4.

⁸⁷ Pfv.VI.22.253/2017/4.; Kúria Pfv.I.20.336/2020/4.

⁸⁸ EBH2010. 2139.

⁸⁹ Vtv. 29/A. § (2) bekezdése.

a korábbi vadászatra jogosulttól, de annak sincs akadály, hogy a létesítő a megtérítési igényét más személyre átruházza.⁹⁰

4. A vadászatra jogosult vadkár megelőzési kötelezettsége megszegésének jogilag releváns következményei

4.1. Magánjogi szempontból releváns következmények

Ugyan a Vtv. a „felelősség a vadkárért” kifejezést használja, a bírói gyakorlat következetes álláspontja szerint a Vtv. 75. § (1) és (2) bekezdéséből következően a vadászatra jogosult vadkár megtérítésére vonatkozó kötelezettsége a vadgazdálkodásban való érdekeltiségéhez kapcsolódik.⁹¹ A vadkár megtérítésének kötelezettsége tehát nem a vadkár megelőzési kötelezettség megszegésének jogkövetkezménye, ezért egyrészt a vadkár megtérítésének nem feltétele, hogy a károsult bizonyítsa a vadkár megelőzési kötelezettség vadászatra jogosult általi megszegését, másrészt a vadászatra jogosult sem mentheti ki magát a vadkárért való felelősség alól annak bizonyításával, hogy a vadkár megelőzési kötelezettségének az adott helyzetben általában elvárható módon eleget tett.⁹²

Az ítélkezési gyakorlat hangsúlyozza azt is, hogy a Vtv. 79. § (3) bekezdéséből következően a vadászatra jogosult a vadkárt csak annyiban nem köteles megtéríteni, amennyiben azt a földhasználó a kár megelőzési kötelezettsége teljesítésének felróható elmulasztásával önmagának okozta.⁹³ Ebben az esetben a bírói gyakorlat és a jogirodalom egységes álláspontja szerint a Vtv. nem a felelősség alóli kimentést, hanem a vadászatra jogosult és a földhasználó közötti kármegosztást tesz lehetővé.⁹⁴ A vadászatra jogosultat terhelő vadkár megelőzési kötelezettség teljesítése azonban a kármegosztás arányának meghatározása szempontjából sem releváns, a bírói gyakorlat szerint ugyanis a kármegosztás nem a vadászatra jogosultat és a földhasználót terhelő kár megelőzési kötelezettség teljesítésével kapcsolatban tanúsított magatartásuk felróhatóságának egymással való összemérése alapján történik, hanem annak során abból kell kiindulni, hogy a vadászatra jogosult akkor is köteles a vadkárt megtéríteni, ha az őt terhelő kár megelőzési kötelezettségnek eleget tett, ezért a kármegosztás során azt kell vizsgálni, hogy a vadkár mennyiben vezethető vissza a földhasználó kár megelőzési

⁹⁰ Pécsi Ítéltábla Gf.V.40.023/2022/9/I.

⁹¹ Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.193/2001/3.; Legfelsőbb Bíróság Pf.III.27.036/2001/8.; Legfelsőbb Bíróság Pf.III.26.202/2001/5.; Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.033/2009/4.; Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.194/2006/13.; Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.460/2021/10.

⁹² Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.193/2001/3.; Legfelsőbb Bíróság Pf.III.27.036/2001/8.; Legfelsőbb Bíróság Pf.III.26.202/2001/5.; Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.033/2009/4.; BDT2001. 541.; Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.194/2006/13.

⁹³ Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.21.449/2000/8.; BDT2001. 541.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.171/2013/4.; Zala Megyei Bíróság 2.Pf.20.861/2011/4.

⁹⁴ BH2002. 484.; BH2012. 123.; BDT2006. 1382.; BDT2018. 3854.; BARTA (2022) i. m. 30.; FUGLINSZKY Ádám: *Kártérítési jog*. Budapest, HVG-ORAC, 2015. 704.; HEGYES Péter: A vadászati jog jogosultjának felelőssége a vadon élő állatok által okozott károkért. *Miskolci Jogi Szemle*, 2011/2. 63.

kötelezettségeinek megsértésére.⁹⁵ A bírói gyakorlat tehát – a jogirodalommal összhangban – lényegét tekintve a károsulti közrehatás arányában történő kármegosztást alkalmaz.⁹⁶

A kifejtettekből következően a vadkárért való felelősség jogalapja szempontjából a vadászatra jogosultat terhelő vadkármelegelőzési kötelezettség teljesítésének kérdése közvetlenül nem releváns, azaz a vadászatra jogosult attól függetlenül köteles megtéríteni a vadkárt, hogy a vadkármelegelőzési kötelezettségének mennyiben tett eleget.⁹⁷ Ugyanakkor a bírói gyakorlatból az tűnik ki, hogy a vadászatra jogosultat terhelő vadkármelegelőzési kötelezettség nem teljesítése a vadkár megtérítése körében közvetett módon jelentőséghez juthat, méghozzá annak a kérdésnek a vizsgálata kapcsán, hogy a földhasználó a kármelegelőzési kötelezettségét megszegte-e. Ennek alapja az a már hivatkozott körülmény, amely szerint a vadkár megelőzése körében a vadászatra jogosultat terheli az aktív és kezdeményező jellegű kötelezettség, azaz a kármelegelőzés során neki kell elől járnia, és amíg e kötelezettsége teljesítését nem kezdi meg, addig a földhasználó kármelegelőzési kötelezettségének elmulasztása nem merülhet fel.⁹⁸ Ezért ha a vadászatra jogosult a földhasználó kármelegelőzési kötelezettségének megsértésére hivatkozással kármegosztás alkalmazását kéri, a földhasználó eredményesen védekezhet azzal, hogy e kötelezettségének a vadászatra jogosult ezirányú kötelezettsége elmulasztása miatt nem tudott eleget tenni. Így például a bíróság egy konkrét esetben megállapította, hogy a vadászatra jogosult terhére esik, miszerint a törvényi előírás ellenére nem jelölt meg hivatalos kapcsolattartót,⁹⁹ egy másik esetben pedig azt értékelte a terhére, hogy nem értesítette a földhasználót arról, hogy az utóbbi által létesített vadvédelmi kerítés nem megfelelő, mivel az ültetvénybe a vadak bejutása lehetséges és fennáll a károsodás veszélye.¹⁰⁰

Ami a vadkárért való felelősség összecszerúségét illeti, ebből a szempontból a vadászatra jogosult vadkármelegelőzési kötelezettségei közül kizárólag a Vtv. 78. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kötelezettség megszegésének van közvetlen relevanciája, a Vtv. 75. § (3) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy ha a vadászatra jogosult a jóváhagyott éves vadgazdálkodási tervben a gímszarvasra és a vaddisznóra előírt eljárási tervszámokat nem teljesíti, akkor a következő vadászati évben a bekövetkezett vadkár teljes egészében a vadászatra jogosultat terheli. E rendelkezés kapcsán kiemelendő, hogy a Vtv. 78. § (1) bekezdés d) pontja a vadászati hatóság által jóváhagyott éves vadgazdálkodási terv gímszarvasra, dámszarvasra, őzre, muflonra és vaddisznóra vonatkozó részének teljesítését írja elő a vadászatra jogosult számára, amihez képest a

⁹⁵ Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.21.449/2000/8.; Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.460/2021/10.

⁹⁶ Törő i. m. 611.; VARGA-KÁSA i. m. 117.

⁹⁷ MAROSÁN i. m. 81. Ettől függetlenül a Vtv. vhr. 19. számú melléklet I. 5. és II. 14. pontja is a vadkár-felmérési jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeként szabályozza annak szakértő általi meghatározását, hogy a vadászatra jogosult a szakértő megállapítása szerint milyen vadkárelhárító intézkedéseket tett.

⁹⁸ Legfelsőbb Bíróság Pf.III.26.202/2001/5.; Kúria Pfv.VI.22.253/2017/4.; BDT2006. 1382.; Debreceni Ítéltábla Pf.IV.20.239/2006/3.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6.; Győri Ítéltábla Pf.III.20.507/2010/31.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.171/2013/4.

⁹⁹ Kaposvári Törvényszék 9.P.20.422/2020/32.

¹⁰⁰ Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.194/2006/13.

Vtv. 75. § (3) bekezdése csak a gímszarvasra és a vaddisznóra előírt elejtési tervszámok teljesítésének elmulasztásához fűz jogkövetkezményt.

E rendelkezés kapcsán Barta hívta fel a figyelmet arra, hogy kérdésként merül fel, miszerint a gímszarvasra és a vaddisznóra vonatkozó elejtési tervszámok teljesítésének elmulasztása esetén a vadászatra jogosultnak a következő vadászati évben csak e két vadfaj által okozott vadkárt, vagy valamennyi vadfaj által okozott vadkárt kell károsul-ti önrész nélkül viselnie, ugyanakkor – általunk helyesnek tartott – álláspontja szerint az előbbi megoldás tekinthető észszerűnek és igazságosnak.¹⁰¹ Emellett úgy véljük, hogy az éves vadgazdálkodási tervtől való eltérés abban az esetben sem alapozza meg a Vtv. 75. § (3) bekezdése szerinti szankció alkalmazását, ha az eltérésre a vadászati hatóság engedélyével került sor. A Vtv. és a Vtv. vhr. rendelkezéseiből ugyanis az olvasható ki, hogy a vadászati hatóság a vadászatra jogosult kérelmére engedélyezheti a vadgazdálkodási tervtől való eltérést.¹⁰² Egyébiránt az, hogy a vadászatra jogosult az előző vadászati évben eleget tett-e a tárgyalt kötelezettségének, a vadászatra jogosult által az éves vadgazdálkodási tervben előírtak teljesítéséről készített vadgazdálkodási jelentés alapján ítéltető meg, amelyet a vadászatra jogosult köteles benyújtani a vadászati hatósághoz.¹⁰³

A Vtv. 75. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésén kívül a vadászatra jogosultat terhelő vadkármelegelőzési kötelezettség teljesítésének a vadkárért való felelősség összecszerúsége szempontjából sincs jogszabályi relevanciája, ezért azt e körben sem kell vizsgálat tárgyává tenni. Ettől függetlenül megjegyzést érdemel, hogy ha jogi szempontból nincs is összefüggés a vadászatra jogosult vadkármelegelőzési kötelezettségének teljesítése, valamint a vadkárért való felelősség jogalapja és összecszerúsége között, az a gazdasági összefüggés természetesen fennáll, hogy a tárgyalt kötelezettség teljesítésének eredményeként csökkenhet a vadászatra jogosult által megtérítendő vadkár, illetve lehetséges, hogy vadkár nem is következik be.¹⁰⁴

Kérdésként merülhet fel, hogy a vadászatra jogosult és a földhasználó jogviszonyán kívül, a vadászati jog haszonbérbe adója és haszonbérletje közötti jogviszonyban lehet-e jogi relevanciája a vadászatra jogosultat terhelő vadkármelegelőzési kötelezettség megszegésének. E kérdés a Vtv. 17. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt azon rendelkezés kapcsán merülhet fel, amely a haszonbérbeadót feljogosítja a haszonbérleti szerződés azonnali hatályú felmondására akkor, ha a haszonbérlet a Vtv.-ben írt kötelezettségeit a teljesítésre megfelelő határidőt tartalmazó felszólítás ellenére sem teljesíti, és ezáltal a vadászati jog szakszerű hasznosítását, a mező-, illetőleg erdőgazdálkodás, a mesterséges vizekben folytatott halászat, valamint a természetvédelem érdekeit súlyosan veszé-

¹⁰¹ BARTA (2022) i. m. 23.

¹⁰² Vtv. 83. § (4) bekezdés d) pontja; Vtv. vhr. 30. § (1) bekezdése.

¹⁰³ Vtv. 47. § (5) bekezdése. A hatóság mind a jóváhagyott éves vadgazdálkodási terveket, mind a beérkezett vadgazdálkodási jelentéseket elektronikusan megküldi a vadgazdálkodásért felelős miniszter által működtetett Országos Vadgazdálkodási Adattár részére [Vtv. 47. § (6) bekezdése], amelynek adatai a vadászterület igazolt földtulajdonosai és földhasználói számára a rájuk vonatkozó rész tekintetében nyilvánosak [Vtv. 49. § (2) bekezdés b] pontja], és annak adatairól kérelemre a miniszter közokiratnak minősülő igazolást is kiállít [Vtv. 49. § (2a) bekezdése].

¹⁰⁴ BARTA (2022) i. m. 26.

lyezetteti. E jogszabályi rendelkezést értelmezve a bírói gyakorlat a vadkár megtérítésének kötelezettsége kapcsán foglalt állást akként, hogy a vadkár meg nem fizetése esetén a vadászati jog szakszerű hasznosítása, valamint a mező-, illetőleg erdőgazdálkodás és a természetvédelem érdekei nem kerülnek veszélybe.¹⁰⁵ Ettől eltérő következtetésre juthatunk azonban a jogosult vadkármegelőzési kötelezettsége kapcsán, hiszen ennek elmulasztása akár súlyosan is veszélyeztetheti a mező-, illetve erdőgazdálkodás érdekeit, így az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén e kötelezettség megszegés álláspontunk szerint megalapozhatja a haszonbérleti szerződés felmondását.

4.2. Közjogi jogkövetkezmények

A Vtv. szabályozási rendszerében önmagában a vadászatra jogosultat terhelő vadkármegelőzési kötelezettség megszegése közjogi jogkövetkezményt nem von maga után. Ugyanakkor közjogi szankciók alkalmazására alapot adhat a vadállomány túlszaporodása, illetve ezzel összefüggésben a vadkárok jelentős mértéke, amely tények annak indikátorai, hogy a vadászatra jogosult a vadkármegelőzési kötelezettségének nem tett megfelelően eleget. Ilyen közjogi jogkövetkezményről rendelkezik egyrészt a Vtv. 27. § (1) bekezdése, amelynek értelmében a vadászati hatóság a vadászati jog kényszerhasznosítását – és ennek keretében a hatósági vadászatot – a vadkárok megelőzése érdekében is elrendelheti, ha a vadászatra jogosult a vadászati jog gyakorlási vagy hasznosítási kötelezettségének a hatóság figyelmeztetését követően sem tesz eleget. Kiemelést érdemel, hogy a vadászati jog kényszerhasznosítása során az eljáró hatóságnak biztosítania kell, hogy a vadállomány, valamint a vadkárral érintett vagyton védelme a földtulajdonos rendelkezési jogát csak az intézkedés mértékével arányosan korlátozza.¹⁰⁶

Másrészt e körbe sorolható a Vtv. 80. §-ának rendelkezése is, amely szerint abban az esetben, ha egyes vadfajok állománya a mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység folytatását, az élőhelyen található termékeket, terményeket, a mesterséges vizek halállományát, a vadászterület biológiai életközösségét, valamint a védett természeti területet jelentősen veszélyezteti, a vadászati hatóságnál az adott vadfaj állományának csökkentése kezdeményezhető.¹⁰⁷ Ilyen kezdeményezéssel élhet egyrészt a károsult, másrészt az erdészeti vagy természetvédelmi hatóság, de a vadászati hatóság hivatalból eljárva is dönthet akként, hogy kötelezi a vadászatra jogosultat az egyes vadfajok állományának meghatározott határidőn belüli csökkentésére vagy a szükséges védőintézkedések megtételére.¹⁰⁸ Ha a vadászatra jogosult a vadászati hatóság határozatán alapuló vadállomány-szabályozási kötelezettségének nem, vagy nem a határozatban meghatározott módon tesz eleget, a vadászati hatóság a vadászatra jo-

¹⁰⁵ Kúria Pfv.V.22.021/2016/6.

¹⁰⁶ Vtv. 27. § (5) bekezdése.

¹⁰⁷ Vtv. 80. § (1) bekezdése.

¹⁰⁸ Vtv. 80. § (2) bekezdése.

gosult költségére határozatban hatósági vadászatot rendelhet el,¹⁰⁹ amelyet a tájegységi fővadász irányít.¹¹⁰

A bírói gyakorlat hangsúlyozza, hogy a Vtv. 27. § (1) bekezdésében és 80. § (1) bekezdésében említett hatósági vadászat kizárólag *ultima ratio* jelleggel, a várható termost jelentősen csökkentő, nagy anyagi kárt okozó vadkár esetén rendelhető el, ugyanakkor a nem kirívó mértékű vadkár miatt, mintegy preventív célból a vadászati hatóság hatósági vadászatot nem rendelhet el.¹¹¹ A hatósági vadászatnak a vadászatra jogosult költségére való elrendelése azt jelenti, hogy a hatósági vadászaton elejtett vadból származó bevételnek a hatósági vadászat költségeivel csökkentett része a vadászatra jogosultat illeti meg,¹¹² amennyiben pedig a hatósági vadászaton elejtett vad értékesítéséből származó bevétel nem fedezi a hatósági vadászat költségét, a vadászatra jogosult köteles a különbözetet a vadászati hatóság elszámolását követően haladéktalanul megfizetni a vadászati hatóság számára.¹¹³

Végül említést érdemel, hogy a Vtv. 78. § (1) bekezdés d) pontja szerinti vadkármegelőzési kötelezettség, vagyis az elejtési tervszámok teljesítésének elmulasztása vadvédelmi bírság kiszabására adhat alapot a vadászatra jogosulttal szemben. A Vtv. 83. § (4) bekezdése értelmében ugyanis az éves vadgazdálkodási tervtől való engedély nélküli eltérés a vadgazdálkodási szabályok megsértésének minősül, amely a Vtv. 83. § (1) bekezdés g) pontja értelmében vadvédelmi bírság kiszabását vonja maga után. E jogkövetkezmény kapcsán a bírói gyakorlat hangsúlyozza, hogy a vadvédelmi bírság a vadgazdálkodási, vagyis az állami érdeksérelem miatt alkalmazott közigazgatási szankció, ezért alkalmazásának a vadászatra jogosulttal szemben érvényesített kártérítési igény jogalapja vagy összecszerúsége szempontjából nincs relevanciája.¹¹⁴

5. Összegzés

A fentiekben amellet érveltünk, hogy a vadászatra jogosultat pusztán azon tények folytán terheli felelősség a vadkár megtérítéséért, hogy a kárt okozó vadfajjal vadgazdálkodási tevékenységet folytat és annak vadászatára jogosult, továbbá a vadkár a vadászterületén következett be.¹¹⁵ A vadászatra jogosult tehát a vadkárért nem a vadkármegelőzési kötelezettsége megszegésének jogkövetkezményeként felelős, ezért a vadkár megtérítése iránti igény érvényesítéséhez a földhasználónak nem kell bizonyítania, hogy a vadászatra jogosult a vadkármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget, de a vadászatra jogosult sem mentheti ki magát a felelősség alól annak bizonyításával, hogy e kötelezettségét az adott helyzetben általában elvárható módon teljesí-

¹⁰⁹ Vtv. 80. § (4) bekezdése és 82. § (1) bekezdése.

¹¹⁰ Vtv. 93. § (2) bekezdés h) pontja.

¹¹¹ Győri Ítéltábla Pf.IV.20.071/2021/8.

¹¹² Vtv. vhr. 21. § (2) bekezdése.

¹¹³ Vtv. vhr. 21. § (3) bekezdése.

¹¹⁴ BH2003. 199.

¹¹⁵ Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.171/2013/4.; Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2014/6.; Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.151/2017/4.; Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.578/2020/7.

tette. Ettől függetlenül a vadászatra jogosultat terhelő sokrétű vadkármeelőzési kötelezettség megszegésének lehetnek jogkövetkezményei, amelyek egy része a vadászatra jogosult és a földhasználó között a vadkár bekövetkezése folytán keletkező magánjogi jogviszonyban jelentkezik.

A vadkárért való felelősség körében a vadászatra jogosultat terhelő vadkármeelőzési kötelezettség megszegésének legfontosabb következménye az, hogy a vadászatra jogosult alappal nem hivatkozhat felróható károsulti közrehatásra abban az esetben, ha a földhasználó a vadkármeelőzési kötelezettségének azért nem tudott eleget tenni, mert a vadászatra jogosult a saját kármeelőzési kötelezettségét nem teljesítette. Az ezzel kapcsolatos viták elkerüléséhez nagyban hozzájárul, hogy a Vtv. a földhasználó és a vadászatra jogosult vadkármeelőzési kötelezettségét is részletesen szabályozza. Ugyanakkor a vadkár meelőzése csak abban az esetben lehet hatékony, ha a felek a károk meelőzése érdekében egymás jogos gazdasági érdekeit figyelembe véve együttműködnek, ez az együttműködés pedig a körülményekhez képest megkövetelheti, hogy a felek szerződésben eltérjenek a Vtv. vadkármeelőzésre vonatkozó szabályaitól. Ennek lehetőségét a bírói gyakorlat annak ellenére elismeri, hogy a Vtv. közjogi jogszabály,¹¹⁶ de egyértelmű jogi helyzetet az teremtené, ha a Vtv. szabályaitól közös megegyezéssel való eltérés lehetősége a törvényi szabályozásban is megjelenne.

¹¹⁶ EBH2010. 2139.; BDT2020. 4139.; Győri Ítéltábla Gf.20.112/2010/5.